

Сергій М. Давидчук*

СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ

На основі компаративної оцінки наукових досліджень і виокремлення особливостей здійснення підприємницької діяльності на сільських територіях України сформувати сукупність підходів до визначення сутності, а також навести перелік завдань фінансово-економічної діяльності підприємств у сільській місцевості.

У процесі дослідження використано методи: літературного аналізу та компаративної оцінки (при дослідженні наукових напрацювань відносно визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємства»); методи аналізу та синтезу (при визначенні особливостей фінансово-економічної діяльності підприємств на сільських територіях та формуванні авторського визначення терміну і переліку її завдань у сільській місцевості). У дослідженні використана сукупність наукових підходів (шістнадцять підходів) відносно розкриття основних відмінностей терміну «фінансова діяльність підприємств», «господарська діяльність підприємств» та «фінансово-економічна діяльність підприємств на сільських територіях».

*Розкрито сутність та завдання фінансово-економічної діяльності підприємств на сільських територіях. Удосконалено визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств», на основі якого, з врахуванням виділення особливостей її здійснення у сільській місцевості, сформовано визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств на сільських територіях», розкрито особливості терміну згідно різних наукових підходів, наведено перелік завдань щодо фінансово-економічної діяльності сільськими підприємствами. Наведено особливості здійснення фінансово-економічної діяльності підприємствами на сільських територіях. Внесено пропозиції щодо їх врахування в межах формування наукових підходів до визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств у сільській місцевості». **Ключові слова:** завдання, наукові підходи, підприємство, сільські території, фінансово-господарська діяльність, фінансово-економічна діяльність підприємств у сільській місцевості.*

Табл. 1. Лім. 20.

JEL Classification: M21; Q12

ORCID-ідентифікатор: 0000-0002-2076-8899

DOI: 10.32752/1993-6788-2022-1-252-253-28-37

Serhii M. Davydchuk

THE NATURE AND TASKS OF FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN THE RURAL AREAS

To form a set of approaches to determine the nature and to introduce a list of tasks of financial and economic activity of enterprises (FEAE) in rural areas based on the comparative assessment of scientific research and highlighting entrepreneurial activity peculiarities in the rural areas of Ukraine.

The study used the following methods: a literature analysis and comparative assessment (while studying scientific works on defining the nature of the term “financial and economic activity of an enterprise”); analysis and synthesis (while defining the peculiarities of financial and economic activity (FEA) of enterprises in rural areas and formulation of the author’s definition of the term and a set of FEAE in the rural area). The study used a set of scientific approaches (sixteen

* Polissia National University, Zhytomyr. Ukraine.

approaches) to reveal the main differences between the term “financial and economic activities of enterprises in rural areas”.

The study has revealed the nature and tasks of financial and economic activity of enterprises in rural areas. The process of defining the nature of the term “financial and economic activity of enterprises” has been improved. Based on it and taking into account distinguishing peculiarities of FEAE in rural areas, the definition of the term’s nature “financial and economic activity of enterprises in rural areas” has been given. In addition, the study has revealed the term’s peculiarities according to the different scientific approaches and introduced a list of tasks on the FEA of agricultural enterprises. Peculiarities of financial and economic activity of enterprises in rural areas have been described. Proposals have been made to take them into account within forming scientific approaches to the definition of the term’s nature “financial and economic activity of enterprises in the rural area”.

Keywords: tasks, scientific approaches, enterprise, rural areas, financial and economic activity, financial and economic activity of enterprises in the rural areas.

Peer-reviewed, approved and placed: 13.07.2022.

Постановка проблеми. Україна потребує підвищення ефективності та використання резервів збільшення національної економічної системи. У цих умовах особливої уваги заслуговує налагодження підприємницької діяльності на сільських територіях. Наразі, сільські території України, де проживало за даними Державної служби статистики України у 2021 році 12628,8 тис. чоловік (30,35 % від загальної кількості населення у 2021 році) [5], мають значні проблеми щодо розвитку підприємництва відносно: кількості підприємств, особливо великих та середніх; диференціації відносно здійснення підприємницької діяльності – переважна більшість суб’єктів господарювання відноситься до сільського господарства та сфери послуг. Наведене, враховуючи процеси розвитку економіки та децентралізації влади в країні, призводить до:

- деформації ринку праці та недостатніх можливостей для мешканців сільської місцевості України мати роботу, мати можливість обрати напрямок діяльності, мати можливість відкрити та розвивати власний бізнес, не відчувати гендерних обмежень. Так, станом на кінець 2021 року у містах мали роботу 66,2 % населення працездатного віку, а у сільській місцевості тільки 61,4 % населення працездатного віку [4];

- зменшення вкладу сільської місцевості до регіональних та національної економічної системи, у тому числі відносно експорту несільськогосподарської продукції;

- проблем фінансування місцевої влади та можливостей соціального розвитку сільської місцевості через брак коштів.

Ситуація, що склалась з розвитком підприємництва у сільській місцевості вимагає активізації наукових досліджень, у тому числі відносно формування базового теоретичного інструментарію відносно характеристики підприємницької діяльності на сільських територіях з врахуванням особливостей таких територій, де на особливу увагу потребує визначення сутності та завдань фінансово-економічної діяльності підприємств, що працюють у сільській місцевості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику фінансово-економічної діяльності підприємств, у тому числі на сільських територіях,

розкривали у власних дослідженнях значна кількість вітчизняних та іноземних вчених. При цьому, можливо виділити три головні напрями таких досліджень:

1. Розкриття теоретичних аспектів фінансово-економічної, фінансової або господарської діяльності суб'єктів підприємництва: О.М. Губарик [2]; І.М. Єпіфанова [6]; О.О. Рудаченко та В.О. Єсіна [11]; І. Стейнеровська-Стреб (Steinerowska-Streb, 2012) [18]; Дж. Ху (Hu, 2021) [17]; М.С. Шашкіна [13] та інші вчені.

2. Акцент на проведення аналізу фінансово-економічної діяльності підприємств та виявлення особливостей проведення такого аналізу: А. Баррозо, Р. Сангуїно, С. Алам (Barroso, Sanguino, Alam, 2017) [15]; О. Давидова, Н. Чебанова, Н. Кашчіна, Г. Чміль, В. Проценко [16]; В. Кузь [8]; Н.В. Проскурніна [10] та інші науковці.

3. Розкриття особливостей ведення підприємницької діяльності на сільських територіях, переважно агровиробниками: М. Віллемян ван Твуджвер, Л.О.М. Шахнеці, Т. Хеннеці (Willemijn van Twuijver, O'Shaughnessy, Hennessy, 2020) [20]; Н.І. Демчук, О.В. Ткаліч, О.С. Шевченко [3]; М. Стеванович (Stevanovi, 2016) [19]; С.М. Халатур та Є.М. Кубасова [12]; О.О. Яцух [14] та інші вчені.

Відзначаємо, що кожен з напрямів досліджень має певні недоліки, що потребують усунення:

- у межах розкриття теоретичних аспектів фінансово-економічної діяльності суб'єктів підприємництва важливим є визначити особливості для підприємств з сільських територій;

- у контексті аналізу фінансово-економічної діяльності підприємств необхідним є базувати його на чіткому розумінні сутності та завдань, з врахуванням особливостей її здійснення на сільських територіях;

- дослідження особливостей ведення підприємницької діяльності на сільських територіях потребують акценту на фінансово-економічну діяльність підприємств з сільської місцевості та визначення сутності і завдань такої діяльності.

Наведене вказує на необхідність, значну актуальність, а також теоретичну і практичну цінність проведення подальших досліджень у контексті визначення сутності та завдань фінансово-економічної діяльності підприємств у сільській місцевості.

Мета дослідження. На основі компаративної оцінки наукових досліджень і виокремлення особливостей здійснення підприємницької діяльності на сільських територіях України сформувати сукупність підходів до визначення сутності, а також навести перелік завдань фінансово-економічної діяльності підприємств у сільській місцевості.

Основні результати дослідження. Фінансово-економічна діяльність є базисом здійснення підприємництва та ключовою суттю функціонування підприємств на ринках товарів (робіт, послуг).

Відзначаємо наявність дискусії відносно визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємства», під час якої: частина науковців ототожнюють з поняттями «фінансова діяльність підприємства» або

«фінансово-господарська діяльність підприємства», а інші вважають їх спорідненими, але різними поняттями.

О.В. Клименко та А.М.Брезицька у визначенні фінансово-господарської діяльності підприємства пов'язують забезпечення суб'єкта господарювання фінансовими ресурсами та досягнення цілей соціального і економічного розвитку [7].

М.С. Шашкіна робить акцент у визначенні фінансово-економічної діяльності підприємств на господарську складову діяльності підприємства, де фінансова діяльність представлена тільки отриманням певного фінансового результату [13].

Халатур С.М. та Кубасова Є.М. у власному дослідженні зміщують акценти у фінансову діяльність сільськогосподарських підприємств зазначаючи, що головним для суб'єктів господарювання є забезпечення їх коштами (грішми, фінансами) [12].

Єпіфанова І.М. розглядає фінансово-економічну діяльність підприємства як процес, що включає сукупність дій відносно підвищення ефективності функціонування на основі інформації, яка отримана в межах аналізу фінансової звітності суб'єкта господарювання [6].

Рудаченко О.О. та Єсіна В.О. у контексті розгляду фінансово-економічної діяльності підприємств житлово-комунального сектору акцентують увагу на забезпеченні ефективності, посиленні відповідальності керівників за фінансові результати та недопущенні фінансової кризи на мікрорівні [11].

Дж. Ху розглядає фінансово-економічну діяльність підприємства як складову економічного середовища та базис управління суб'єкта підприємницької діяльності [17].

У законодавстві України переважно зустрічається визначення терміну «господарська діяльність підприємства» (Податковий кодекс України, стаття 14 [9]; Господарський кодекс України, стаття 3 [1]), де наголошується на виготовленні, реалізації та отриманні доходу від реалізації товарів (робіт, послуг) суб'єктами підприємництва.

Компаративна оцінка наукових досліджень відносно визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємства» дозволяє зробити такі висновки:

- не зрозумілим є складові та кінцеві результати діяльності;
- не дослідженою залишається організаційна складова діяльності;
- не розкритим є взаємозв'язок між фінансовою, економічною та господарською діяльностями підприємства;
- не достатнього визначені учасники фінансово-економічної діяльності підприємств.

Враховуючи наведене, під фінансово-економічною діяльністю підприємства вважаємо за доцільне розуміти сукупність дій керівництва та працівників суб'єкта підприємницької діяльності щодо пошуку, залучення, використання, контролю за використанням грошових коштів, у тому числі в фондовій формі, в межах господарської взаємодії підприємства з зовнішніми та внутрішніми контрагентами у контексті забезпечення конкурентоспроможності на ринках товарів (робіт, послуг) та формування достатнього рівня прибутку для задоволення потреб підприємства.

Досліджуючи фінансово-економічну діяльність підприємств на сільських територіях необхідно розкрити її особливості, що стосуються всіх суб'єктів підприємницької діяльності, а не тільки тих, що займаються сільським господарством. До таких особливостей, на нашу думку слід віднести:

- значні відстані між виробничими підрозділами та управлінськими структурами, які можуть знаходитись у містах;
- складнощі у підготовці та залученні персоналу через небажання частини працівників працювати у сільській місцевості і розташування переважної більшості навчальних центрів у містах;
- обмежена пропозиція виробничих та господарських приміщень, що вимагає побудови нових або значної реконструкції існуючих;
- обмежена кількість працівників, що призводить до ретельного планування розміщення виробничих потужностей;
- транспортні складнощі у взаємодії з фінансовими установами, контрагентами та органами влади, у тому числі фіскальними службами;
- переважно більш низька якість або повна відсутність виробничої, інформаційної та фінансової інфраструктури;
- необхідність нести додаткові витрати на соціальне забезпечення працівників та громади (громад), де здійснює фінансово-економічну діяльність підприємство.

Наведені особливості вимагають внесення змін до авторського визначення фінансово-економічної діяльності підприємств. Тоді для підприємств, що працюють на сільських територіях необхідним буде додати — сукупність дій керівництва та працівників суб'єкта підприємницької діяльності з врахуванням особливості його функціонування у сільській місцевості.

Спираючись на напрацювання вітчизняних та іноземних вчених, вважаємо доцільним розкрити основні відмінності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств на сільських територіях» не тільки у контексті авторського підходу але й використавши сукупність інших наукових підходів (табл. 1).

Враховуючи, що мета здійснення фінансово-економічної діяльності підприємств на сільських територіях наведена у авторському визначенні (див. вище), важливим є визначити перелік завдань фінансово-економічної діяльності підприємств:

1. Оцінка потреб у фінансуванні діяльності, з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.
2. Визначення джерел залучення грошових коштів для фінансування діяльності, з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.
3. Оцінка та оптимізація фінансування за джерелами діяльності, з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.
4. Дослідження та оптимізація напрямів вкладення грошових коштів у різні види діяльності підприємства, у тому числі фінансово-економічну, з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.
5. Пошук напрямів зменшення витрат грошових коштів (економії) за різними видами діяльності підприємства, з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

Таблиця 1. Основні відмінності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств на сільських територіях» згідно різних наукових підходів, власні дослідження

Науковий підхід	Основні відмінності
Авторський	Сукупність дій керівництва та працівників, врахування особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості, операції з грошовими коштами, конкурентоспроможність та достатній рівень прибутку.
Аксіоматичний	Врахування особливостей функціонування у сільській місцевості, фінансова діяльність - господарська діяльність – конкурентоспроможність -прибуток.
Динамічний	Розгляд підприємства, його зовнішнього середовища, фінансової та економічної діяльності, розвитку сільських територій у динаміці.
Елементний	Фінансово-економічна діяльність підприємства включає сукупність визначених елементів: мета, завдання, принципи, функції, об'єкти, суб'єкти, джерела інформації.
Індикативний	Розробка та врахування відповідних зовнішніх і внутрішніх індикаторів фінансової та господарської діяльності, врахування особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості.
Інтеграційний	Оптимізація фінансової та економічної діяльності з врахуванням особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості.
Комплексний	Дії керівництва та працівників, фінансово-економічна та господарська діяльність підприємства, розвиток національної економіки і сільських територій розглядаються як взаємопов'язаний комплекс зв'язків.
Оцінювальний	Оптимізація фінансової та економічної діяльності підприємства на основі відібраних інструментів оцінки з врахуванням особливостей функціонування у сільській місцевості.
Процесний	Процес, що базується на врахуванні особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості та направлений на операції з грошима, забезпечення конкурентоспроможності та оптимізації розмірів прибутку.
Редукційний	Відбір та використання процедур спрощення операцій з грошима та забезпечення конкурентоспроможності з врахуванням особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості.
Синергетичний	Розрахунок додаткового ефекту від взаємодії всіх складових фінансової та економічної діяльності підприємства з врахуванням особливостей функціонування у сільській місцевості.
Системний	Фінансово-економічна діяльність підприємства розглядається як система та складова системи підприємства, галузі, регіону і національної економіки.
Ситуаційний	Фінансово-економічна діяльність підприємства розглядається як елемент формування криз та антикризового управління на підприємстві з врахуванням особливостей функціонування у сільській місцевості.
Суб'єктний	Фінансово-економічна діяльність підприємства розглядається як сукупність суб'єктів що мають вплив на операції з грошима, забезпечення конкурентоспроможності та оптимізації розмірів прибутку з врахуванням особливостей функціонування у сільській місцевості.
Уніфікований	Фінансово-економічна діяльність підприємства розглядається як сукупність організаційних заходів щодо здійснення операцій з грошима, забезпечення конкурентоспроможності та оптимізації розмірів прибутку з врахуванням особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості.
Функціональний	Фінансово-економічна діяльність підприємства розглядається як сукупність функцій, що забезпечують операції з грошима, конкурентоспроможність та оптимізацію розмірів прибутку з врахуванням особливостей функціонування підприємства у сільській місцевості.

6. Оцінка витрат ресурсів в межах економічної діяльності з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

7. Оптимізація процесів забезпечення ресурсами та фінансування їх закупівлі з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

8. Забезпечення ефективного виробництва товарів (робіт, послуг) з найменшими витратами ресурсів в межах забезпечення (підтримання, підвищення) конкурентоспроможності підприємства та окремих його товарів (робіт, послуг) з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

9. Максимальне задоволення потреб споживачів при виготовленні та реалізації товарів (робіт, послуг) з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

10. Забезпечення стратегічного, тактичного та операційного планування процесів фінансування та виробництва (реалізації) товарів (робіт, послуг) з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

11. Ефективне управління процесами фінансування та виробництва (реалізації) товарів (робіт, послуг) з врахуванням знаходження підприємства у сільській місцевості.

Наголошуємо, що визначення сутності та завдань фінансово-економічної діяльності підприємств сільської місцевості дозволить продовжити наукові та практичні пошуки підвищення ефективності і конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва, що функціонують на сільських територіях.

Висновки. Встановлено, що, для ефективного розвитку підприємницької діяльності на сільських територіях України необхідним є формування теоретичного базису такої діяльності, де значне місце займає визначення сутності та завдань фінансово-економічної діяльності підприємств.

На основі літературного аналізу та компаративної оцінки наукових напрацювань сформовано визначення сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств». Базуючись на виокремленні особливостей здійснення фінансово-економічної діяльності підприємствами у сільській місцевості внесено доповнення у сформоване визначення у контексті розкриття сутності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств на сільських територіях». Розкрито основні відмінності терміну «фінансово-економічна діяльність підприємств на сільських територіях» згідно різних наукових підходів (шістнадцять підходів). Сформовано перелік завдань фінансово-економічної діяльності підприємств у сільській місцевості.

Подальші дослідження слід сконцентрувати на розкритті особливостей здійснення управління фінансово-економічною діяльністю підприємств на сільських територіях, особливо, що стосується формуванню сукупності методів управління фінансово-економічною діяльністю підприємств на сільських територіях.

1. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. ст.144. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

2. Губарик О.М. Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства на підставі фінансової звітності та бухгалтерського балансу. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 23. С. 38-41.

3. Демчук Н.І., Ткаліч О.В., Шевченко О.С. Теоретичні аспекти управління фінансово-господарською діяльністю сільськогосподарських підприємств. Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство. 2017. № 13. С. 420-423.
4. Державна служба статистики України. Зайнятість населення за статтю, типом місцевості та віковими групами у 2021 році. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Державна служба статистики України. Населення. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Єпіфанова І.М. Роль і місце аналізу фінансової звітності в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктами господарювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2017. Випуск 23. Частина 1. С. 162-166.
7. Клименко О.В., Брезіцька А.М. Управління фінансово-господарською діяльністю підприємства з метою підвищення його ефективності. Сучасні проблеми економіки та підприємництва. 2014. № 13. С. 179-185.
8. Кузь В. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: проблеми достовірності та релевантності інформаційного забезпечення. Економічний аналіз. 2013. Випуск 12. Частина 3. С. 218-221.
9. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст.112. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
10. Проскурніна Н.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності операторів роздрібної торгівлі для обґрунтування впровадження маркетингових інновацій. Проблеми економіки. 2019. № 1 (39). С. 109-120.
11. Рудаченко О.О., Єсіна В.О. Теоретичні основи дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Випуск 21. Частина 2. С. 78-80.
12. Халатур С.М., Кубасова Є.М. Особливості фінансової діяльності підприємств сільськогосподарської галузі. Економіка та держава. 2017. № 8. С. 53-56.
13. Шашкіна М.С. Особливості управління фінансово-господарською діяльністю промислових підприємств в умовах кризової економіки. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2015. № 5. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4353>.
14. Яцук О.О. Сутність та зміст фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 10. С. 133-145.
15. Barroso A., Sanguino R., Alam S. Financial Analysis of Retail Business Organization: A Case of Wal-Mart Stores, Inc. Nile Journal of Business and Economics. 2017. Vol. 3 (67). P. 67-89.
16. Davydova O., Chebanova N., Kashchena N., Chmil H., and Protchenko V. Economic activity of enterprises: methodical aspects of assessment. SHS Web of Conferences 67. 2019. URL : <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706012>.
17. Hu J. Analysis of Enterprise Financial and Economic Impact Based on Background Deep Learning Model under Business Administration. Scientific Programming and Artificial Intelligence for Sensor Data Stream Analysis. 2021. Special Issue. URL : <https://doi.org/10.1155/2021/7178893>.
18. Steinerowska-Streb I. The determinants of enterprise profitability during reduced economic activity. Journal of Business Economics and Management. 2012. Volume 13(4). P. 745-762.
19. Stevanovi M. The Role of Financial Perspective of Entrepreneurship and Rural Development for the Purpose of Strengthening Serbian Economy. 13th International Symposium in Management. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2016. № 221. P. 254-261.
20. Willemijn van Twuijver M., O'Shaughnessy L. O. M., Hennessy T. Rural social enterprises in Europe: A systematic literature review. Local Economy: The Journal of the Local Economy Policy Unit. 2020. Volume 35. Issue 2. P. 121-142.

1. Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Economic Code of Ukraine]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2003. 18, 19-20, 21-22, st.144. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> [In Ukrainian].

2. Hubaryk, O.M. (2010). Otsinka efektyvnosti finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpriemstva na pidstavi finansovoi zvitnosti ta bukhgalterskoho balansu [The efficiency assessment of financial and economic activity of an enterprise based on financial reports and balance sheet]. Investytsii: praktyka ta dosvid, 23, pp. 38-41 [In Ukrainian].

3. Demchuk, N.I., Tkalic, O.V., Shevchenko, O.S. (2017). Teoretychni aspekty upravlinnia finansovo-hospodarskoïu diïalnistiu silskohospodarskykh pidpriemstv. Mukachivskyi derzhavnyi universytet [Theoretical aspects of financial and economic activity management of agricultural enterprises]. *Ekonomika i suspilstvo*, 13, pp. 420-423 [In Ukrainian].
4. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2022). Zainiatist naselennia za stattiu, typom mistsevosti ta vikovymy hrupamy u 2021 rotsi [Employment by gender, area's type, and age groups of population in 2021]. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> [In Ukrainian].
5. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2022). Naselennia [Population]. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> [In Ukrainian].
6. Yepifanova, I.M. (2017). Rol i mistse analizu finansovoi zvitnosti v protsesi zdiïsnennia finansovo-hospodarskoï diïalnosti subiektamy hospodariuvannia [The role and place of analysis of financial statements in the process of financial and economic activity of economic entities]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, 23, 1, pp. 162-166 [In Ukrainian].
7. Klymenko, O.V., Brezitska, A.M. (2014). Upravlinnia finansovo – hospodarskoïu diïalnistiu pidpriemstva z metoiu pidvyshchennia yoho efektyvnosti [Management of financial and economic activity of an enterprise to raise its efficiency]. *Suchasni problemy ekonomiky ta pidpriemnytstva*, 13, pp. 179-185 [In Ukrainian].
8. Kuz, V. (2013). Analiz finansovo-hospodarskoï diïalnosti pidpriemstva: problemy dostovirnosti ta relevantnosti informatsinoho zabezpechennia [The analysis of financial and economic activity of an enterprise: problems of reliability and relevance of information support]. *Ekonomichniy analiz*, 12, 3, pp. 218-221 [In Ukrainian].
9. Podatkovi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2011. 13-14, 15-16, 17, st.112. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [In Ukrainian].
10. Proskurnina, N.V. (2019). Analiz finansovo-hospodarskoï diïalnosti operatoriv rozdribnoi torhivli dlia obgruntuvannia vprovadzhennia marketynhovykh innovatsii [Analysis of financial and economic activities of retail operators to justify the introduction of marketing innovations]. *Problemy ekonomiky*, 1 (39), pp. 109-120 [In Ukrainian].
11. Rudachenko, O.O., Yesina, V.O. (2018). Teoretychni osnovy doslidzhennia finansovo-hospodarskoï diïalnosti pidpriemstv zhytlovo-komunalnogo hospodarstva [Theoretical research basis of financial and economic activity of enterprises of housing and communal services]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, 21 (2), pp. 78-80 [In Ukrainian].
12. Khalatur, S.M., Kubasova, Ye.M. (2017). Osoblyvosti finansovoi diïalnosti pidpriemstv silskohospodarskoï haluzi [Peculiarities of financial activity of agricultural enterprises]. *Ekonomika ta derzhava*, 8, pp. 53-56 [In Ukrainian].
13. Shashkina, M.S. (2015). Osoblyvosti upravlinnia finansovo-hospodarskoïu diïalnistiu promyslovykh pidpriemstv v umovakh kryzovoi ekonomiky [Management peculiarities of financial and economic activity of industry enterprises in the terms of crisis economy]. *Elektronnyi zhurnal «Efektyvna ekonomika»*, 5. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4353> [In Ukrainian].
14. Yatsukh, O.O. (2018). Sutnist ta zmist finansovoho zabezpechennia diïalnosti silskohospodarskykh pidpriemstv [The nature and content of financial support for agricultural enterprises]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, 10, pp. 133-145 [In Ukrainian].
15. Barroso, A., Sanguino, R., Alam, S. (2017). Financial Analysis of Retail Business Organization: A Case of Wal-Mart Stores, Inc. *Nile Journal of Business and Economics*, 3 (67), pp. 67–89 [In English].
16. Davydova, O., Chebanova, N., Kashchena, N., Chmil, H., and Protchenko, V. (2019). Economic activity of enterprises: methodical aspects of assessment. *SHS Web of Conferences* 67. URL : <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706012> [In English].
17. Hu, J. (2021). Analysis of Enterprise Financial and Economic Impact Based on Background Deep Learning Model under Business Administration. *Scientific Programming and Artificial Intelligence for Sensor Data Stream Analysis, Special Issue*. URL : <https://doi.org/10.1155/2021/7178893> [In English].
18. Steinerowska-Streb, I. (2012). The determinants of enterprise profitability during reduced economic activity. *Journal of Business Economics and Management*, 13(4), pp. 745-762 [In English].
19. Stevanovi, M. (2016). The Role of Financial Perspective of Entrepreneurship and Rural Development for the Purpose of Strengthening Serbian Economy. *13th International Symposium in Management. Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 221, pp 254-261 [In English].

20. Willemijn van Twuijver, M., O'Shaughnessy, L. O. M., Hennessy, T. (2020). Rural social enterprises in Europe: A systematic literature review. *Local Economy: The Journal of the Local Economy Policy Unit*, 35 (2), pp. 121-142 [In English].